

Kurzus kódja(i): FEN-150.44
FLM-401.19

Kurzus címe: Film és irodalom 2.

Tanár neve: Gelencsér Gábor

Kurzus időpontja, helye: Kedd 17.00–18.30 -137

Vetítések időpontja, helye: Csütörtök 17.00–19.00 -137

Kurzus típusa: Szeminárium

Kurzus leírása: *A Film és irodalom kapcsolata az 1945 utáni magyar filmművészetben* című előző félévi kurzus folytatásaként ezúttal a magyar filmtörténet egy szűkebb korszakának adaptációit elemezzük, méghozzá elsősorban abból a szempontból, hogy az adaptációk formai karaktere miképpen függ össze a kulturális-történeti funkcióval, illetve a kulturális-történeti funkció milyen formavilágú adaptációt hoz létre. Mindez különösen érdekes szempontokat vet fel a magyar filmművészet 1954–1962 közötti átmeneti korszakában: ahogy a filmek az irodalom segítségével eltávolodnak a közvetlen politikai karaktertől, s ezzel kialakítják a formaközpontú(bb) szerzői film lehetőségeit, azaz a hatvanas évek elején induló magyar új hullámét. A kurzusra elsősorban a korábbi óra hallgatóit várom (ez azonban nem jelent előfeltételt). Az irodalmi művek és a filmek feldolgozása ezúttal szemináriumi kiselőadások formájában történik: a bevezető órát követően az adott irodalmi mű és film vizsgálatát két hallgató referátuma exponálja, majd ezt közös vita követi.

Kurzus teljesítésének követelményei: a) szépirodalmi és filmismereti teszt (időpontja és helye: 2009. december 10. 17 h, -137)
b) szemináriumi kiselőadás

Vetített filmek: **Tematika: adaptált művek és filmek**

1. Bevezető: a magyar film és irodalom kulturális funkciójának változása, film- és irodalomtörténet formai-szemléleti párhuzamai és összefüggései 1954 és 1962 között
2. Déry Tibor – Várkonyi Zoltán: Simon Menyhért születése (1954)
3. Karinthy Ferenc – Máriássy Félix: Budapesti tavasz (1955)
4. Móra Ferenc: Hannibál feltámasztása – Fábri Zoltán: Hannibál tanár úr (1956)
5. Darvas József – Ranódy László: Szakadék (1956)
6. Hunyady Sándor – Fehér Imre: Bakaruhában (1957)
7. Bárány Tamás – Bán Frigyes: Csigalépcső (1957)
8. Kosztolányi Dezső – Fábri Zoltán: Édes Anna (1958)
9. Tatay Sándor – Makk Károly: Ház a sziklák alatt (1958)
10. Gelléri Andor Endre novellái – Herskó János: Vasvirág (1958)
11. Bródy Sándor: Kaál Samu – Marton Endre: Katonazene (1961)
12. Sarkadi Imre – Makk Károly: Elveszett paradicsom (1962)

Kötelező irodalom: Gelencsér Gábor: Átkötések. Film és irodalom kapcsolata az 1945 utáni magyar filmművészetben. *Apertúra*, 2008/4.
<http://apertura.hu/2008/nyar/gelencser>
Györfy Miklós: Párhuzamok és kereszteződések. A magyar irodalom és a film kapcsolatai a hatvanas és hetvenes években, in uő: *A tizedik évtized*. Palatinus – Magyar Nemzeti Filmarchívum, Budapest, 2001, 172–204.
Kalmár Melinda: *Ennivaló és hozomány*. Magvető, Budapest, 1998.
Kulcsár Szabó Ernő: *A magyar irodalom története 1945–1991*. Argumentum, Budapest, 1995².
Rainer M. János – Kresalek Gábor: A magyar társadalom a filmen. Társadalomkép, érték és ideológia 1948–1956. *Szellemkép*, 1990/2–3.
Standeisky Éva: *Az írók és a hatalom 1956–1963*. 1956-os Intézet, Budapest, 1996².
Szilágyi Ákos: A film elszakadása. *Filmvilág* 1985/8.
Szilágyi Gábor: *Életjel*. A magyar filmművészet megszületése 1954–1956.

Magyar Filmintézet, Budapest, 1994.
Szilágyi Gábor: Írók a magyar filmgyártásban. *Filmkultúra*, 1989/3. 58–65.
Lásd még: Szilágyi Gábor: *Tűzkeresztség. A magyar játékfilm története 1945–1953*. Magyar Filmintézet, Budapest, 1992, 91–101.

Az egyes művekhez (irodalom és film) tartozó szakirodalom összeállítása a szemináriumi kiselőadás készítőinek feladata.
